

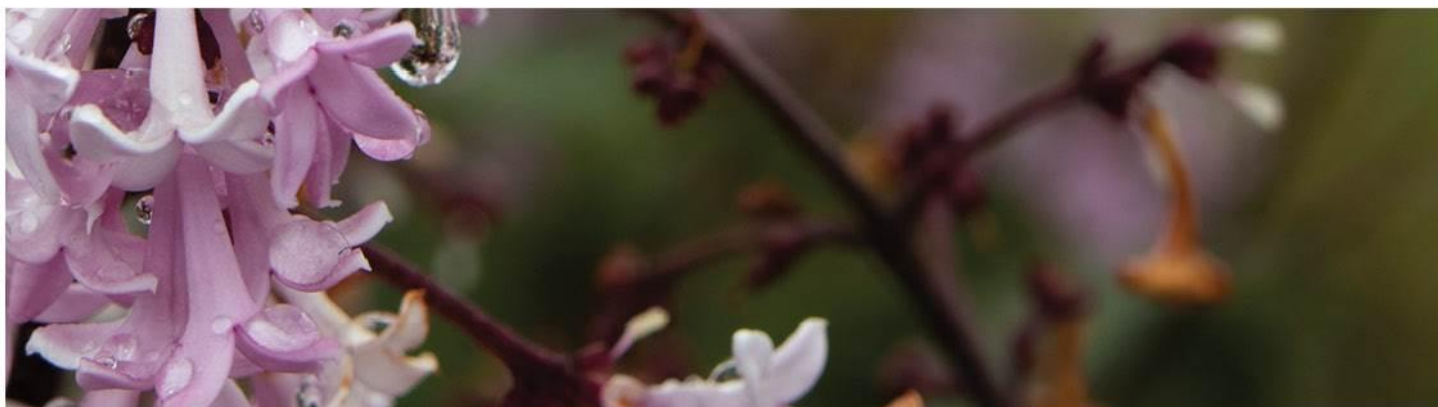

AÐALSKIPULAG GRÍMSNES- OG GRAFNINGSFHREPPS 2020-2032

Skálasvæði við Tjaldafell

Skipulagslýsing fyrir breytingu aðalskipulags og gerð deiliskipulags

14.11.2025

UPPLÝSINGAR

SKJALALYKILL	HÖFUNDUR
113702-LYS-001-V01	IS
RÝNT	
	BRE, ÁJ

EFNISYFIRLIT

1	INNGANGUR	4
1.1	Skipulagslýsing	4
2	FORSENDUR	4
2.1	Náttúrufar	5
2.2	Vernd	6
2.3	Fornminjar	6
2.4	Landsskipulagsstefna 2024-2036	7
2.5	Svæðisskipulag Suðurlandis 2022-2042	7
2.5.1	Samræmi skipulagstillagna við svæðisskipulag	8
2.6	Aðalskipulag Grímsnes- og Grafningshrepps 2020-2032	8
2.7	Gildandi deiliskipulag	10
2.8	Vatnaáætlun 2022-2027	11
2.9	Landslag á Íslandi	11
3	AÐALSKIPULAGSBREYTING	12
4	NÝTT DEILISKIPULAG	12
5	UMHVERFISMATSSKÝRSLA	13
6	SKIPULAGSFERLI, KYNNING OG SAMRÁÐ	14

1 INNGANGUR

Sett er fram skipulagslýsing fyrir breytingu á Aðalskipulagi Grímsnes- og Grafningshrepps 2020-2032 og gerð nýs deiliskipulags fyrir skálasvæðið við Tjaldafell norðaustan Skjaldbreiðar. Sveitarfélagið vill fjölga lóðum, heimila stærri mannvirki og fleiri gesti í gistingu.

Í gildi er deiliskipulag fyrir svæðið, frá árinu 1999, með breytingu frá 2004. Unnið verður nýtt deiliskipulag því mannvirki eru í einhverjum tilfellum staðsett utan lóða og vegir voru ekki lagðir skv. deiliskipulagi. Þá er hús, Himnaríki nokkru norðar og utan skipulags. Lóðum verður fjölgað og settir skilmálar fyrir hverja lóð, s.s. byggingarheimildir, nýtingarhlutfall lóða og fjöldi gesta. Gerð verður grein fyrir fyrirkomulagi fráveitu. Lóðir eru á stærðar bilinu 5000 – 7500 m². Vilji er til að byggingar á lóðum miði við 0,03 nýtingarhlutfall. Til skoðunar er hvort afmarkaðar verði a.m.k. tvær stærri lóðir og með heimild fyrir stærri skálum og fleiri gestum í gistingu.

MYND 1. Sjö af skálunum við Tjaldafell. Ekki sér í skála austan fellsins.

1.1 Skipulagslýsing

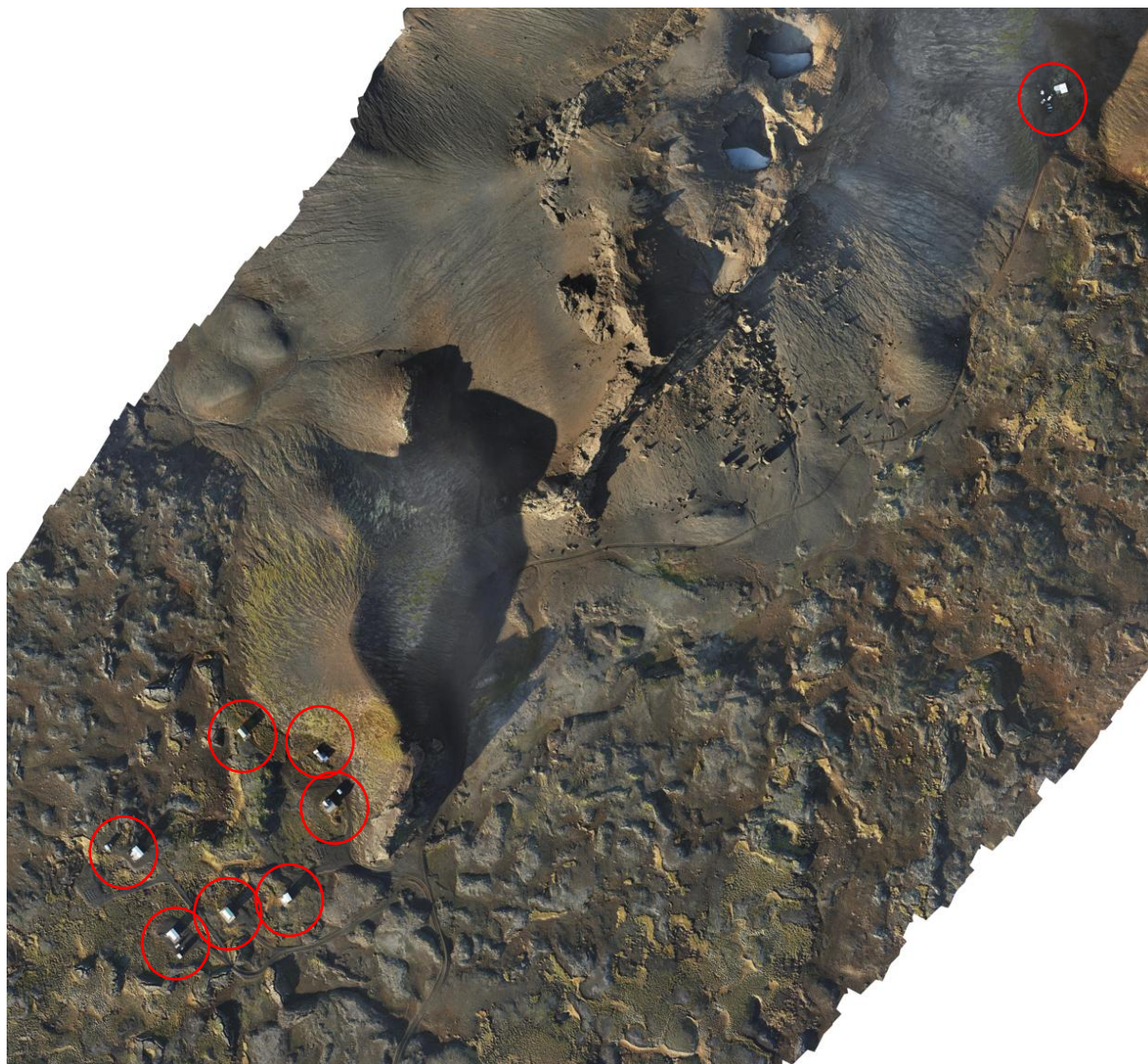
Skipulagslýsingin er sett fram í samræmi við 30. og 40. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og unnin í samræmi við grein 4.2 og 5.2. í Skipulagsreglugerð nr. 90/2013, með síðari breytingum.

Með skipulagslýsingu er íbúum og öðrum hagsmunaaðilum gefinn kostur á að koma með ábendingar og athugasemdir sem snúa að stefnu aðalskipulagsbreytingarinnar.

2 FORSENDUR

Tjaldafell er skilgreint sem skálasvæði í landskipulagsstefnu og er kennt við samnefnt fjall norðaustan Skjaldbreiðar, skálasvæðið er innan þjóðlendu. Aðkoma er af Skjaldbreiðarvegi sem er línuvegur sem fylgir Sultartangalínu 1 og 3 milli Kjalvegur og Kaldadalsvegur. Vegurinn er skilgreindur sem tengivegur á hálendi. Sultartangalína 1 og 3 eru um 260 m sunnan skálanna. Byggðir hafa verið 8 skálar

og eru þeir einkum nýttir í tengslum við vetrarferðir. Sjö skálar eru byggðir sunnan við Tjaldafell og einn skáli austan þess, um 1 km frá hinum skálunum (mynd 2). Skálar eru ýmist með klæðningu úr timbri eða járni.

MYND 2. Skálar við Tjaldafell eru innan rauðu hringjanna. Loftmynd Efla.

2.1 Náttúrufar

Í vistgerðarkortlagningu Náttúrufræðistofnunar er að finna eftirtaldar vistgerðir á skipulagssvæðinu við Tjaldafell.

Í sjálfu Tjaldafelli er að finna ljónslappaskriðuvist sem hefur lágt verndargildi. Aðrar vistgerðir með lágt verndargildi eru; sanda- og vikravist, mosamelavist og eyðimelavist. Mosahraunavist hefur miðlungs verndargildi. Lyngmóavist á hálendi finnst í litlu mæli en hún hefur hátt verndargildi. Útbreiddustu vistgerðir eru mosamelavist og mosahraunavist.

Í kortasjá Náttúrufræðistofnunar um sérstaka vernd náttúrufyrirbæra þá er Sköflungshálshraun sunnan og austan Tjaldafells. Er það ættað frá eldstöðinni Skjaldbreið og er talið um 5300 ára gamalt. Hraunið nýtur sérstakrar verndar skv. 61. gr. laga um náttúruvernd og skal forðast að raska því nema brýna nauðsyn beri til.

2.2 Vernd

Skálasvæði við Tjaldafell er innan svæðis á náttúruminjaskrá, [Skjaldbreið nr. 240](#). Að sunnan frá 532 m hæðarpunkti í Lágafelli eftir beinni línu dreginni í 1.005 m hæðarpunkt á Skriðu. Þaðan í 671 m hæðarpunkt á Skaga og í Hlöðufell (1.188 m hæðarpunkt), þá í 670 m hæðarpunkt suður af Langafelli, í Litla-Björnsfell (914 m hæðarpunkt), þá í sýslumörk og suður eftir hreppamörkum Þingvalla- og Laugardalshrepps. Skjaldbreiður er eldfjall, og er fagurformuð hraundyngja, 1.060 m h.y.s.

Tjaldafell er innan friðlýsts vatnasviðs Þingvallavatns skv. lögum nr. 85/2005. Tilgangur laganna er að stuðla að verndun lífríkis Þingvallavatns og vatnasviðs þess. Innan verndarsvæðisins er óheimilt að gera nokkuð það sem getur spillt vatni eða mengað það.

2.3 Fornminjar

Aðalskráningu í Grímsnes- og Grafningshreppi er lokið fyrir umrætt svæði. Ekki er að finna þekktar minjar skv. Minjavefsjá Minjastofnunar.

2.4 Þjóðlenda

Skipulagssvæðið er innan þjóðlendu. Þjóðlendur eru landsvæði þar sem íslenska ríkið er eigandi lands og hvers konar landsréttinda og hlunninda sem ekki eru háð einkaeignarrétti. Um þjóðlendur gilda lög nr. 58/1998 um þjóðlendur og ákvörðun marka eignarlanda, þjóðlendna og afrétta. Forsætisráðherra fer með málefni þjóðlendna. Ráðherra til aðstoðar við stjórn og ráðstöfun réttinda innan þjóðlendna er samstarfsnefnd um málefni þjóðlendna. Samkvæmt 3. gr. laganna má enginn hafa afnot af þjóðlendu til einkanota, þar með talið að reisa þar mannvirki, gera jarðrask, nýta hlunnindi, vatns- og jarðhitaréttindi án leyfis. Til að nýta land og landsréttindi innan þjóðlendu þarf leyfi hlutaðeigandi sveitarstjórnar sem og forsætisráðuneytisins sé nýting heimiluð til lengri tíma en eins árs.

Einstaklingar, sveitarfélög eða aðrir lögaðilar geta átt svokölluð takmörkuð eignarréttindi innan þjóðlendna. Þjóðlendulög raska ekki slíkum réttindum. Samkvæmt 5. gr. laganna skulu þeir sem hafa nýtt land innan þjóðlendna sem afrétt fyrir búfénað, veiðirétt eða haft þar önnur hefðbundin not sem afréttareign fylgja, halda þeim rétti í samræmi við ákvæði laga þar um. Afréttur er skv. 1. gr. laganna landsvæði utan byggðar sem að staðaldri hefur verið notað til sumarbeitar fyrir búrfé. Hið sama gildir um önnur réttindi sem menn færa sönnur á að þeir eigi.

Ráðuneytið veitir leyfi fyrir nýtingu vatns- og jarðhitaréttinda og vindorku innan þjóðlenda. samþykki ráðuneytisins þarf til að nýta námur og önnur jarðefni innan þjóðlenda óháð tímalengd. Allar framkvæmdir og jarðrask innan þjóðlendna sem vara lengur en í eitt ár eru háðar samþykki

ráðuneytisins og samþykki ráðuneytisins þarf til að nýta námur og önnur jarðefni innan þjóðlendna skv. 3. mgr. 3. gr. laga nr. 58/1998.

2.5 Landsskipulagsstefna 2024-2036

Í landsskipulagsstefnu er Tjaldafell skilgreint sem skálasvæði. Einkum verður horft til eftirfarandi texta í landsskipulagsstefnu:

Í skipulagi verði uppbygging ferðamannaaðstöðu takmörkuð á miðhálandinu og megináhersla lögð á uppbyggingu á jaðarsvæðum hálendisins og á nokkrum afmörkuðum svæðum við aðalvegi þess. Skálasvæði séu á tilteknum stöðum í góðu vegasambandi. Á skálasvæðum er gert ráð fyrir ferðaþjónustu a.m.k. yfir sumartímann og jafnvel einnig að vetri.

Við skipulagsgerð verði stuðlað að því að við uppbyggingu mannvirkja og þjónustu verði tekið tillit til þolmarka náttúru, innviða, ferðamanna og samfélags, og aðgengi ákvarðað í samræmi við þau. Við alla mannvirkjahönnun og framkvæmdir á hálendinu verði jafnframt viðhöfð sérstök aðgæsla sem tryggir að mannvirki falli sem best að umhverfi og rýri sem minnst hlut náttúrunnar í heildarmyndinni.

Í skipulagi verði sérkennum miðhálandisins og sérstæðri náttúru þess viðhaldið með áherslu á verndun víðerna hálendisins og landslagsheilda. Á svæðum sem flokkast sem víðerni verði svigrúm fyrir takmarkaða mannvirkjagerð, svo sem gönguskála, vegslóða og göngu- og reiðleiðir. Umfangsmeiri mannvirkjagerð verði beint að stöðum sem rýra ekki víðerni hálendisins.

Í skipulagi miðhálandisins verði vandað til staðarvals og hönnunar mannvirkja með tilliti til staðbundinna gæða sem felast í landslagi. Hönnun mannvirkja taki mið af kennileitum, sjónlínunum og útsýni. Sérstaklega verði vandað til hönnunar bygginga og annarra mannvirkja sem mynda ný kennileiti.

2.6 Svæðisskipulag Suðurhálandis 2022-2042

Í [svæðisskipulaginu](#) eru Tjaldafell skilgreint sem skálasvæði. Skálasvæði eru í góðu vegasambandi, gisting er í gistiskálum. Gert er ráð fyrir ferðaþjónustu yfir sumarið og jafnframt möguleika á starfsemi yfir vetrartímann. Þjónustustarfsemi felst fyrst og fremst í rekstri gistiskála og tjaldsvæða auk fræðslu og eftirlits.

Stefna um ferðaþjónustu:

- Verndun náttúru og menningarsögulegra minja er í forgrunni þegar kemur að ferðaþjónustu þar sem hugað er að skýru og tryggju aðgengi að helstu náttúruperlum. Sérstæða hálendisins er óbyggðaupplifun og hana þarf að varðveita um leið og gestum er boðið að njóta hennar.
- Við alla uppbyggingu ferðaþjónustu skal hugað að þörfum og væntingum íbúa og gesta. Með uppbyggingu fjölbreyttra ferðaleiða með skipulögðum þjónustustöðum og áningarstöðum er unnið að skýru og tryggju aðgengi að náttúru og menningu svæðisins. Við uppbyggingu ferðaleiða og þjónustustaða skal tekið tillit til sérstöðu hálendisins sem áfangastaðar í óbyggðum.
- Uppbygging ferðaleiða, þjónustustaða ferðamanna og áningarstaða skal haldast í hendur.

Stefna um þjónustustaði ferðamanna:

- Öll uppbygging og allar framkvæmdir skulu taka mið af náttúrunni á hverjum stað; náttúruvá, lífríki, jarðmyndunum, minjum og landslagi.
- Mannvirki falli sem best að umhverfi og ekki skal raska stærra svæði en nauðsynlegt er. Byggingar skulu vera lágreistar og falla vel að landi. Leitast skal við að skapa heildaryfirbragð og að einstaka byggingar beri ekki umhverfi sitt ofurliði, eða skeri sig svo úr umhverfi sínu að áhrif þeirra á umhverfið séu neikvæð.
- Á öllu landi sem raskast skal endurheimta gróður, eins og hægt er. Horfa skal til þess að þar sem gróðri er raskað verði staðargróður og efsta svarðlag varðveitt og nýtt til uppgræðslu við frágang svæða.
- Allir þjónustustaðir skulu hafa viðeigandi innviði, miðað við flokkun þeirra og staðsetningu, þar á meðal gott fjarskiptasamband.
- Öflun vatns, rafmagns og skipulag fráveitu skal miða að því að áhrif á náttúruna sé lágmarkað.

Stefna um mannvirkjasvæði M2 og verndarheildir V2

Skálasvæði við Tjaldafell er í jaðri þess að vera innan verndarheildar V2 og mannvirkjasvæðis M2. Mannvirkjasvæði M2 er afmarkað utan um helgunarsvæði Sultartangalína 1 og 3. Á mannvirkjasvæðum er heimilt að viðhalda núverandi mannvirkjum, byggja upp þjónustustaði ferðamanna, þ.m.t. hálendis-miðstöðvar og skálasvæði.

Verndarheildir V2 eru svæði með hátt verndargildi. Innan þessa flokks er að finna vistgerðir með hátt verndargildi, hluta kyrrlátra svæða og friðlýst svæði.

Vegir

Í svæðisskipulaginu er Skjaldbreiðarvegur (nr. F338) skilgreindur sem tengivegur um hálendi.

2.6.1 Samræmi skipulagstillagna við svæðisskipulag

Breytt aðalskipulag og deiliskipulag verður unnið í samræmi við stefnu svæðisskipulags.

2.7 Aðalskipulag Grímsnes- og Grafningshrepps 2020-2032

Afþreyingar- og ferðamannasvæði, kafli 8.2.1

Í aðalskipulagi er Tjaldafell skilgreint sem afþreyingar- og ferðamannasvæði. Eftirfarandi er stefna fyrir slík svæði:

- Aðstaða í fjallaskálum verði bætt til að mæta kröfum gesta um betri aðbúnað og þjónustu og til að efla mögulega atvinnustarfsemi.

- Afmarkaðar verða lóðir fyrir skála á afréttinum og skal stærð þeirra taka mið af umfangi starfseminnar. Lóðum er eingöngu úthlutað til aðila sem stunda þjónustu og eftirlit.
- Við skála á afréttinum er heimilt að vera með allt að 10 kV vindrafstöð, eða sólarcellur á eða við hús, til að sjá staðnum fyrir raforku.
- Við uppbyggingu ferðamannasvæða verði gætt að samræmi í útliti bygginga og lögð áhersla á að mannvirki falli sem best að landslagi. Mannvirki skulu vera lágreist, látlaus og nota skal byggingar efni sem þarfnast lítills viðhalds. Gerð er krafa um vandaðan frágang mannvirkja og að raskað svæði falli sem best að aðliggjandi landi.

TAFLA 1. Stefna aðalskipulags fyrir skálasvæðið Tjaldafell.

NR	HEITI	STÆRÐ (HA)	LÝSING OG SKILMÁLAR
AF51	Tjaldafell	5 ha	Svæðið er skammt norðan Skjaldbreiðar. Á svæðinu er gert ráð fyrir allt að 10 skálum, 8 skálar eru byggðir. Hús geta verið á 1-2 hæðum, stærð allt að 50 m ² og gistiaðstaða fyrir 5-10 manns í hverju húsi. Svæðið er í góðum tengslum við Skjaldbreiðarveg. Svæðið er skálasvæði skv. landsskipulagsstefnu.

Umhverfi og yfirbragð byggðar, kafli 8.1

Eftirfarandi stefna um umhverfi og yfirbragð byggðar gildir fyrir alla landnotkun á afrétti.

- Unnið verður að uppbyggingu ferðaþjónustu og útivistarmöguleika.
- Uppbygging, endurbætur og viðhald vega og bygging mannvirkja taki mið af umhverfinu og falli sem best að landi.
- Byggingar skulu vera lágreistar, falla vel að landi og halda skal innbyrðis samræmi milli bygginga á hverjum stað, þar sem það á við. Við endurbyggingar/nýbyggingar verður tekin afstaða til þess hvort halda skuli í ásýnd eldri byggðar eða móta nýja ásýnd sem fellur betur að umhverfi.
- Leitast verður við að vernda víðerni og viðhalda lítt snortnu yfirbragði hálendisins. Sérstaklega skal hugað að þeim þáttum sem njóta verndar skv. lögum um náttúruvernd nr. 60/2013.
- Stefnt er að sjálfbærri nýtingu hálendisins til útivistar og ferðaþjónustu.
- Raskist gróíð land vegna framkvæmda skal að lágmarki ígildi þess gróðurs sem tapast grætt upp.

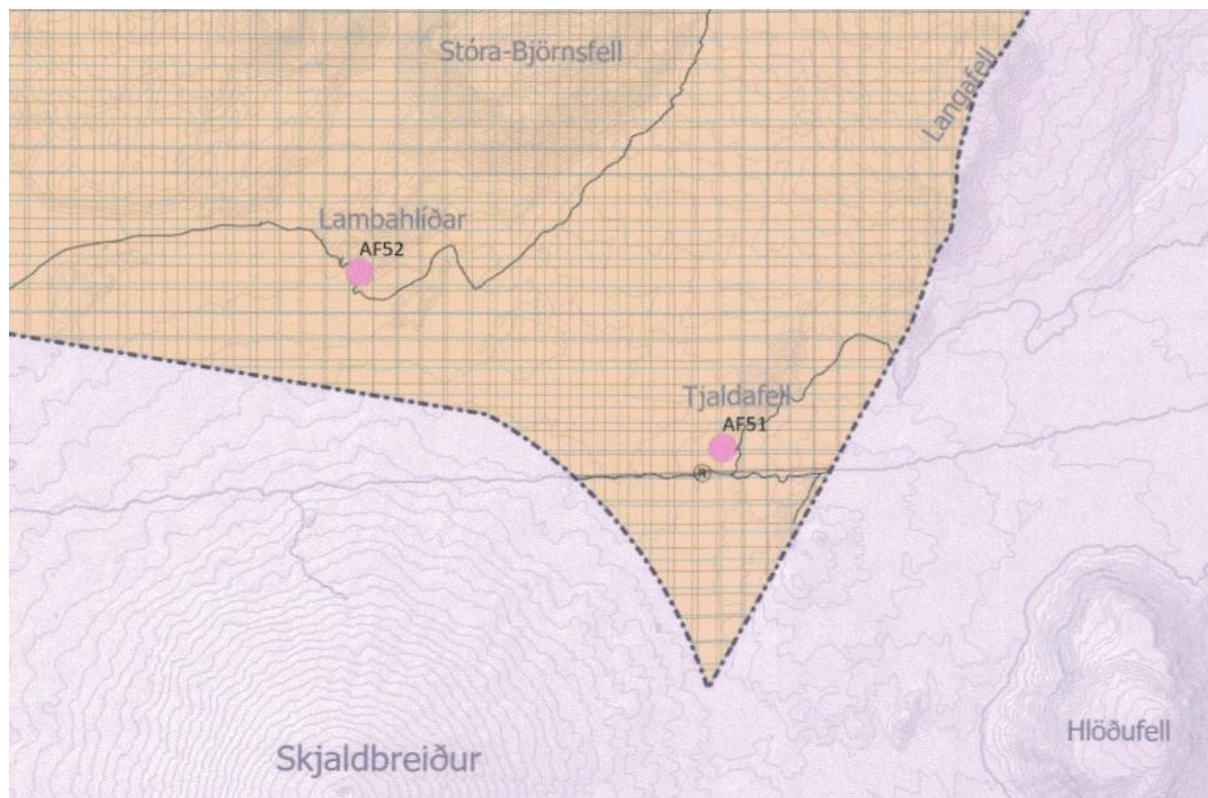
Hverfisverndarsvæði, kafli 8.4.1

Allt land afréttarins er undir hverfisvernd, og þar með talið skálasvæði við Tjaldafell. Um það gildir eftirfarandi stefna:

- Forðast skal að raska vistgerðum með mjög hátt verndargildi, sem ná yfir 2 ha eða stærra svæði.
- Halda skal byggingarframkvæmdum í lágmarki og þess gætt að þær leiði til eins litillar röskunar og kostur er. Þurfi að reisa mannvirki, s.s. fjallaskála, gangnamannaskála, neyðarskýli, fjarskiptastöðvar eða aðrar sambærilegar byggingar á svæðinu, skal það gert skv. ákvæðum um slíkar byggingar í aðalskipulagi og í samræmi við deiliskipulag.
- Uppbygging tryggi viðhald náttúrulegs yfirbragðs svæða.
- Víðerni á afréttinum eru sett undir hverfisvernd. Leitast skal við að vernda þau og viðhalda lítt snortnu yfirbragði þeirra.

TAFLA 2. Stefna aðalskipulags fyrir hverfisvernd á afrétti.

NR	HEITI	LÝSING OG SKILMÁLAR
HV27	Stóra-Björnsfell og hálendið í nágrenni Skjaldbreiðar	Nær ósnortið svæði í námunda við Skjaldbreið sem er hluti óbyggðra víðerna hálendisins. Merkar menningarminjar og saga er í Þórisdal. Svæðið nýtur einnig vatnsverndar skv. reglugerð 796/1999. Hefðbundnar nytjar, s.s. beit og veiðar verða áfram heimilar. Hluti svæðis er á náttúruminjaskrá (740).

MYND 3. Hluti Aðalskipulags Grímsnes- og Grafningshrepps. Tjaldafell er merkt sem AF51.

2.8 Gildandi deiliskipulag

Deiliskipulag fyrir [Fjallaskála við Tjaldafell](#) er dagsett í október 1999, og því komið nokkuð til ára sinna. Í deiliskipulaginu eru afmarkaðar 10 lóðir sunnan við Tjaldafell með aðkomu af Skjaldbreiðarvegi. Níu lóðir eru ætlaðar fyrir skála og ein lóð fyrir hesthús eða snjósleðageymslu. Heimilt er að byggja allt að 100 m² skála á hverri lóð ásamt allt að 15 m² geymslu, svefnhúsi eða gróðurhúsi.

MYND 4. Gildandi deiliskipulag sýnt á loftmynd. (Mynd frá Eflu).

2.9 Vatnaáætlun 2022-2027

Markmið laga um stjórn vatnamála, nr. 36/2011, er að vernda allt vatn og vistkerfi þess og stuðla að sjálfbærri nýtingu vatns og langtímavernd vatnsauðlindarinnar. Við skipulagsgerð þarf að gera grein fyrir mögulegum áhrifum á vatnshlot sem tiltekin framkvæmd og/eða starfsemi getur haft í för með sér.

Á skipulagssvæðinu er að finna vatnshlotið Skjaldbreið 104-250-2-G. Umhverfismarkmið er að magna- staða og efnafræðilegt ástand sé gott. Hvort tveggja er óþekkt.

Ekki er talið að stefna í breyttu aðalskipulagi og deiliskipulagi hafi áhrif á ástand vatnshlots.

2.10 Landslag á Íslandi

Í [flokkun og kortlagningu landslagsgerða á landsvísi](#) voru skilgreindar 27 landslagsgerðir undir 7 yfirflokkum landslags. Hver landslagsgerð var skilgreind út frá meginþáttum landslags og var þá einkum horft til landforma, hæðar lands yfir sjó, landnýtingar og sjónrænna eiginleika. Land við Tjaldafell er í

innan virkra/ungra eldfjallasvæða. Þetta er land innan virka eldstöðvabeltisins þar sem eldgos og háhiti hafa mótað landform og yfirborð. Einkennandi eru hraun, gígar og aðrar jarðmyndanir. Gróðurþekja er mismunandi en hálendari svæði eru gróðursnauðari. Víða mikið rof og hraun sandorpin.

Tjaldafell er innan landslagsgerðarinnar Skjaldbreið (4.2.11). Um er að ræða hálendissvæði í 300 -1000 m hæð. Hraunbreiða Skjaldbreiðar þekur yfirborð sem er fremur flatt. Hluti hrauna eru vaxin mosa og lyngi en hluti þeirra er ógróinn og sandorpinn. Á ógrónum svæðum er mikið rof. Á svæðinu eru nokkrir fjallaskálar, vegslóðar og háspennulínur.

3 AÐALSKIPULAGSBREYTING

Skilmálum fyrir skálasvæðið AF51 við Tjaldafell er breytt og eftir atvikum stækkað til að ná yfir allar núverandi og nýjar lóðir. Í gildandi skipulagi er heimild fyrir 10 lóðum. Gert er ráð fyrir að fjölga lóðum og eftir atvikum stækka hluta þeirra og heimila fleiri gestum að gista á svæðinu. Gisting geti verið fyrir allt að 280 gesti á allt að 13 lóðum. Byggingarheimildir verða rýmkaðar og sett nýtingarhlutfall og hámarks byggingarmagn á lóðir. Settir verða skilmálar um yfirbragð svæðisins.

4 NÝTT DEILISKIPULAG

Unnið verður nýtt deiliskipulag fyrir Skálasvæðið við Tjaldafell, við staðfestingu þess fellur eldra deiliskipulag úr gildi. Í deiliskipulagi verður gerð grein fyrir lóðum, byggingareitum og byggingarheimildum, aðkomu, bílastæðum, fjölda gesta í gistingu og þjónustu við þá. Einnig öflun neysluvatns, vatnsverndarsvæði og fyrirkomulagi fráveitu. Lóðastærðir verði svipaðar og nú er eða á bilinu 5-7500 m², heimilað byggingarmagn miðist við nýtingarhlutfall lóða, 0,03. Á hverri lóð verði heimilt að vera með allt að 10-15 gistiþláss. Tvær lóðir verði stærri og þar með aukið byggingarmagn og aukinn gestafjöldi. allt að 50 gesti í gistingu á hvorri lóð. Settir eru skilmálar um aðlögum mannvirkja að landi, að forðast skuli allt óþarfa rask o.fl. eftir því sem við á.

Nýtt deiliskipulag mun taka til allra lóða við Tjaldafell, þ.m.t. Himnaríki, sem stendur nokkru norðar og til nýrra lóða. Þá verður unnin merkjalýsing fyrir lóðir, áður en þær verða auglýstar til umsóknar.

5 UMhverfismatsskýrsla

Líkleg áhrif af stefnu aðalskipulagsbreytingarinnar og deiliskipulagsins verða metin skv. lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Markmið laganna er sjálfbær þróun, heilnæmt umhverfi og umhverfisvernd sem vinna skal að með umhverfismati framkvæmda og áætlana sem eru líklegar til að hafa umtalsverð umhverfisáhrif. Skoðuð verða áhrif á þá umhverfisþætti sem tilgreindir eru í töflu hér fyrir neðan. Eftir atvikum verða bornir saman mismunandi valkostir.

TAFLA 3. Umhverfisþættir, viðmið og matsspurningar.

UMhverfisþáttur	UMhverfisviðmið	MATSSPURNINGAR
Land, landslag, ásynd	Landsskipulagsstefna. - Sérkennum miðhálandisins og sérstæðri náttúru þess verði viðhaldið með áherslu á verndun víðerna hálandisins og landslagsheilda. Aðalskipulag. - Landnotkun stuðli að verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru, menningar og sögu sem felst m.a. í byggingararfi og landslagi. - Gæta skal að samræmi í útliti bygginga og lögð áhersla á að mannvirki falli sem best að landslagi. Svæðisskipulag. - Öll uppbygging og allar framkvæmdir skulu taka mið af náttúrunni á hverjum stað; náttúruvá, lífríki, jarðmyndunum, minjum og landslagi.	Hefur stefnan áhrif á náttúrulegt landslag, menningarlandslag og ásynd svæða? Hefur stefnan áhrif á víðerni?
Gróður og dýralíf	Landsskipulagsstefna. - Áhersla á að viðhalda líffræðilegum fjölbreytileika. Svæðisskipulag. - Á öllu landi sem raskast skal endurheimta gróður, eins og hægt er. Staðargróður eða svarðlag verði varðveitt og nýtt til uppgræðslu við frágang svæða. Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, einkum 61. gr.	Hefur stefnan áhrif á vistgerðir, friðlýstar tegundir eða búsvæði sem njóta verndar eða eru mikilvæg?
Vatn	Lög um stjórn vatnamála nr. 36/2011. Vernda vatn og vistkerfi þess, hindra frekari rýrnun vatnsgæða og bæta ástand vatnavistkerfa þar sem þess er þörf til að vatn njóti heildstæðrar verndar.	Hefur stefnan áhrif á ástand vatns eða vistkerfi vatns?
Loftslag	Landsskipulagsstefna. Skipulag feli í sér stefnu um loftslagsmál með kolefnishlutleysi og orkuskipti að leiðarljósi.	Hefur stefnan áhrif á losun gróðurhúsalofttegunda og bindingu kolefnis.
Vernd	Landsskipulagsstefna. - Gætt að því að byggð gangi ekki að óþörfu á svæði sem eru verðmæt vegna náttúruverndar. Friðlýst svæði, svæði á náttúruinjasrá, lög um náttúruvernd nr. 60/2013. Aðalskipulag. - Uppbygging tryggi viðhald náttúrulegs yfirbragðs svæða. - Halda skal byggingarframkvæmdum í lágmarki og þær leiði til eins lítillar röskunar og kostur er.	Hefur stefnan áhrif á vernduð svæði eða náttúruinjar sem njóta sérstakrar verndar?
Samfélag	Svæðisskipulag. Við alla uppbyggingu ferðapjónustu skal hugað að þörfum og væntingum íbúa og gesta. Með uppbyggingu fjölbreyttra ferðaleiða með skipulögðum þjónustustöðum og áningarstöðum er unnið að skýru og tryggu aðgengi að náttúru og menningu svæðisins. Við uppbyggingu ferðaleiða og þjónustustaða skal tekið tillit til sérstöðu hálandisins sem áfangastaðar í óbyggðum.	Hefur stefnan áhrif á aðstöðu og þjónustu við ferðamenn? Hefur stefnan áhrif á útivistarmöguleika? Hefur stefnan áhrif á atvinnutækifæri?

UMHVERFISÞÁTTUR	UMHVERFISVIÐMIÐ	MATSSPURNINGAR
	- Allir þjónustustaðir skulu hafa viðeigandi innviði m.v. flokkun þeirra og staðsetningu. Aðalskipulag. - Aðstaða í fjallaskálum verði bætt til að mæta kröfum gesta um betri aðbúnað og þjónustu og til að efla mögulega atvinnustarfsemi.	
Heilbrigði	Landsskipulagsstefna. - Skipulag geri viðeigandi ráðstafanir varðandi heilnæmi umhverfis. Aðalskipulag. - Allir skálar á hálendi skulu hafa fráveitu sem viðurkennd er af heilbrigðiseftirliti og uppfyllir kröfur reglugerðar nr. 798/1999.	Er hætt á mengun vegna stefnu skipulagsins?

6 SKIPULAGSFERLI, KYNNING OG SAMRÁÐ

Með kynningu skipulagslýsingar er umsagnaraðilum, hagsmunaaðilum og almenningi gefinn kostur á að leggja fram sjónarmið og ábendingar sem að gagni gætu komið við mótun tillögunnar.

Skipulagslýsingin verður kynnt með auglýsingu í blöðum/dreifiritum og í skipulagsgátt Skipulagsstofnunar. Athugasemdir skulu vera skriflegar og berast í skipulagsgátt fyrir auglýstan tímafrest.

Skipulagslýsingin og skipulagstillögur verða sendar til eftirfarandi umsagnaraðila:

- Skipulagsstofnun
- Forsætisráðuneytið
- Umhverfis- og Orkustofnun
- Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
- Minjastofnun Íslands
- Vegagerðin
- Náttúruverndarstofnun
- Náttúrufræðistofnun Íslands
- Landsnet
- Brunavarnir Árnassýslu

Grímsnes- og Grafningshreppur hefur haft samráð við Forsætisráðuneytið þar sem Tjaldafell er innan þjóðlendu. Auk þess sem haldinn var fundur með núverandi lóðarhöfum og eigendum skála við Tjaldafell.

Gert er ráð fyrir að skipulagslýsing verði kynnt í lok árs, aðalskipulagsbreyting verði kynnt í byrjun árs 2026.

Aðalskipulagsbreyting og nýtt deiliskipulag verði auglýst í febrúar/mars og taki gildi næsta sumar, 2026.